

REZUMAT

la proiectul „Patrimoniul arheologic din epoca fierului în regiunea Nistrului mijlociu și bazinul râului Cogâlnic: cercetare interdisciplinară și valorificare științifică”, cifrul 20.80009.1606.14, conducător de proiect – dr. ZANOCI Aurel, Universitatea de Stat din Moldova

Cercetările efectuate în anul 2021, în cadrul proiectului 20.80009.1606.14 Patrimoniul arheologic din epoca fierului în regiunea Nistrului Mijlociu și bazinul râului Cogâlnic: cercetare interdisciplinară și valorificare științifică, au avut drept scop investigarea siturilor arheologice prin intermediul prospecțiunilor aeriene și terestre.

Utilizând diferite tipuri de drone (cu aripă fixă și DJI Phantom 4 Pro), au fost realizate fotografiile oblice și verticale pentru zece situri cu potențial arheologic: Saharna Mare, Horodiște, Solonceni „Hlinaia”, Horodca Mică etc. Imaginile căpătate au permis atât studierea peisajului arheologic, cât și elaborarea modelelor 3D ale terenului, iar rezultatele urmează a fi utilizate la cercetarea topografiei așezărilor epocii fierului din regiunea Nistrului Mijlociu și bazinul râului Cogâlnic și a impactului lăsat de mediul geografic asupra locului amplasării acestora.

Prospecțiunile geofizice, efectuate la șapte situri (Saharna „Țiglău”, Cogâlniceni „Cetate”, Țahnăuți, Horodca Mică ș.a.) au scos în evidență numeroase anomalii pozitive: urme ale unor locuințe, gropi de provizii, instalații de foc etc., care denotă activitatea comunităților umane din aceste așezări. Rezultatele căpătate contribuie la studierea planimetriei acestor așezări și, totodată, vor facilita cercetarea structurilor arheologice prin metode invazive (sondaje, săpături).

Perieghezele arheologice, realizate la 25 de situri din spațiul investigat, au fost orientate atât spre verificarea și reperarea (GPS) așezărilor cunoscute anterior, cât și spre descoperirea de situri noi (cetatea Rezina „Pădure” și așezarea Mateuți „Sub Pădure”).

De asemenea, în anul 2021, cu scopul de a stabili data edificării și funcționării, au fost efectuate sondaje arheologice la fortificațiile de la Cogâlniceni „Cetate” și Țareuca „Cetate”. Rezultatele acestora permițând o încadrare cronologică preventivă în sec. VI-III a. Chr.

La fel, în vara anului 2021, au fost realizate investigații arheologice la trei situri din regiunea Nistrului Mijlociu (Saharna „Țiglău”, Horodiște „La Cot” și Climăuții de Jos VIII „Pe Holm”) și la așezarea Lipoveni II „La Nisipărie”, din bazinul râului Cogâlnic. Interes prezintă rezultatele cercetărilor arheologice de la Saharna „Țiglău” unde au fost documentate noi nivele de locuire, din a doua jum. a sec. XII - sec. XI a. Chr. și din sec. VIII-VII a. Chr., a căror existență pe acest sit era doar presupusă. De asemenea, la marginea așezării a fost cercetată o citadelă, care se încadrează cronologic în sec. X-IX a. Chr. O fortificație din aceeași perioadă (sec. X-IX a. Chr.) a fost identificată și în urma săpăturilor de la Horodiște „La Cot”. Săpăturile din fortificația de la Climăuții de Jos VIII „Pe Holm” au permis studierea modalității de edificare a sistemului defensiv al acestei așezări. Iar, în urma lucrărilor arheologice pe situl de la Lipoveni II „La Nisipărie” au fost identificate mai multe complexe arheologice (gropi menajere și vetre), majoritate dintre care se încadrează în epoca fierului.

Din siturile investigate prin sondaje și săpături arheologice au fost prelevate probe de sol, care în urma analizelor, efectuate în Laboratorul „Fizica și chimia solului”, Universitatea de Stat din Moldova, s-a stabilit prezența unui înalt grad de antropizare a solului, fapt ce demonstrează o locuire intensă și îndelungată în aceste așezări.

Rezultatele cercetărilor, căpătate în cadrul proiectului, au fost valorificate prin intermediul a 15 articole științifice și a 38 rezumate ale comunicărilor prezentate la patru conferințe internaționale (peste hotare), două conferințe internaționale (în Republica Moldova), patru conferințe naționale cu participare internațională și o conferință națională.

În pofida pandemiei, în perioada 29 iulie – 1 august 2021, la Saharna a fost organizat Colloquium-ul de vară cu tema „Economie și mediu în spațiul tiso-nistrean în epoca fierului”, la care au participat 30 de cercetători din România, Germania și Republica Moldova, membrii proiectului prezentând șapte comunicări bazate pe cercetările recente din cadrul proiectului.